

Klachtennummer 2013 Z-07 Geldelijke bijdrage van ouders. Uitsluiting van activiteiten. Passend onderwijs. Rekening en verantwoording feitelijke kosten. Klacht ongegrond.

Advies van de LKC RK van 15 mei 2013

Ten onrechte vraagt de school een extra geldelijke bijdrage van € 500,-- aan de ouders voor het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen en sluit zij in samenhang daarmee leerlingen uit van deelname aan bepaalde activiteiten. De school laat na de betreffende leerlingen passend onderwijs aan te bieden. Over de extra uitgaven voor het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen heeft het bevoegd gezag nagelaten inzicht te geven in de verantwoording van de feitelijke kosten van dat onderwijs.

De klacht is ingediend door K, klagers, ouders van de minderjarige L, leerling van groep 8 van basisschool S te N, en is gericht tegen de heer A1, directeur bestuurder van het bevoegd gezag en de heer A2, directeur van basisschool S.

De inhoud van de klacht

- Basisschool Het Kompas vraagt klagers ten onrechte om betaling van een extra bijdrage van € 500,-- per jaar voor deelname van L aan het onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen in de zogenoemde A-klas. Het bevoegd gezag houdt zich niet aan het bepaalde in de Wet op het primair onderwijs over een vrijwillige financiële bijdrage van ouders.
- L is door het bevoegd gezag ten onrechte uitgesloten van deelname aan het onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen. Zo is hij uitgesloten van deelname aan de excursies en gastlessen, ook als deze voor de school gratis waren, alsmede van het gebruik van speciaal voor de A-klas aangeschaft lesmateriaal.
- L heeft geen passend onderwijs ontvangen.
- Over de extra uitgaven voor het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen heeft het bevoegd gezag onjuiste informatie verstrekt aan klagers. Ondanks de herhaalde verzoeken van klagers heeft het bevoegd gezag nagelaten inzicht te geven in de verantwoording van de feitelijke kosten van dat onderwijs.

L, geboren op 26 oktober 2001, zit in groep 8 van basisschool S. L volgt onderwijs in de A-klas, een klas voor onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen.

Basisschool S vraagt hiervoor aan klagers een vrijwillige bijdrage van € 500,-- per jaar. Klagers hebben de gevraagde bijdrage niet betaald. L wordt daardoor uitgesloten van deelname aan excursies en gastlessen alsmede van het gebruik van speciaal voor de A-klas aangeschaft lesmateriaal.

De school heeft zich niet gehouden aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de vrijwillige ouderbijdrage. Zo is in de schoolgids of op de website niets vermeld over de extra ouderbijdrage van € 500,--. Ook heeft de school niet voldaan aan de wettelijke verplichting om informatie te verstrekken over het vrijwillig karakter van de ouderbijdrage en over de gevolgen van het al dan niet aangaan van een overeenkomst.

L wordt ten onrechte uitgesloten van deelname aan wezenlijke lesonderdelen van het A-Onderwijs, zoals A-kit, filosofie, gastlessen en excursies. Het onderwijs aan hoogbegaafden dient voor iedereen toegankelijk te zijn. De school heeft nagelaten L een geschikt alternatief lesprogramma aan te bieden. Omdat L werk krijgt opgedragen dat hij in groep 7 al heeft gehad, hebben klagers zich genoodzaakt gezien hem op bepaalde momenten thuis zelf onderwijs te geven.

Vanaf de brief van het bevoegd gezag van 5 december 2012 over het betalen van de extra bijdrage van € 500,-- vragen klagers om een onderbouwing van de uitgaven, onder overlegging van rekeningen en kwitanties. Klagers vragen al

maanden aan het bevoegd gezag om rekening en verantwoording af te leggen over de besteding van de extra bijdragen.

Klagers hebben over de zaak contact gehad met L's leerkracht, de coördinator van het A-Onderwijs, de beleidsmedewerker van het bevoegd gezag die verantwoordelijk is voor het domein van het passend onderwijs, de leerplichtambtenaar en de wethouder van de gemeente H en de onderwijsinspecteur. De onderwijsinspecteur heeft klagers doorverwezen naar de klachtencommissie om een onderzoek in te stellen.

Het bevoegd gezag heeft inmiddels een advocaat ingeschakeld om klagers te informeren over het besluit van de school om L met ingang van 21 februari 2013 uit te sluiten van deelname aan gastlessen en excursies alsmede het gebruik van speciaal voor de A-klas aangeschaft lesmateriaal.

Het oordeel van de Commissie

Voor de Commissie is een aantal feiten en omstandigheden gebleken.

In september 2010 heeft het bevoegd gezag op basisschool S het zo genoemde A-Onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen opgestart. Aan de ouders van de leerlingen die dit onderwijs volgen vraagt het bevoegd gezag jaarlijks een extra bijdrage van € 500,--. Uit die bijdrage worden aanvullende activiteiten bekostigd die buiten het door de overheid bekostigde, verplichte onderwijsprogramma vallen. Klagers hebben de bijdrage van € 500,-- voor het schooljaar 2010-2011 voldaan. De bijdrage voor het schooljaar 2011-2012 hebben klagers, ondanks hun eerdere toezegging, niet voldaan. Omdat klagers kenbaar hebben gemaakt de extra bijdrage ook voor het schooljaar 2012-2013 niet te betalen, heeft het bevoegd gezag in februari 2013 besloten L uit te sluiten van deelname aan de aanvullende activiteiten.

De gevraagde bijdrage van € 500,-- per leerling is ontoereikend om te voorzien in de extra kosten van het A-Onderwijs. Bij de aanmelding van een leerling informeert de school de ouders over de extra bijdrage en hierbij wijst de school erop dat het om een vrijwillige bijdrage gaat. Na de plaatsing van de leerling ontvangen de ouders een afzonderlijke brief over de extra bijdrage.

De extra bijdrage wordt aan de ouders gevraagd voor activiteiten die niet tot het reguliere lesprogramma behoren. De school heeft klagers een overzicht van die activiteiten gegeven. Het gaat om de kosten van deelname aan excursies en gastlessen en van de aanschaf van speciaal lesmateriaal. L wordt vanaf februari 2013 uitgesloten van deelname aan de excursies en gastlessen. De school draagt er zorg voor dat L onderwijs blijft ontvangen: in de plaats van deelname aan de excursies en gastlessen volgt L een alternatief lesprogramma dat nauw aansluit bij het A Onderwijs. L heeft als leerling van de A-klas een 1:1 begeleiding nodig gehad voor wat betreft werktempo, technisch lezen en rekenen. In de meeste gevallen wordt er in overleg met L gekozen voor een vervangende activiteit die past binnen het surplus van het A-Onderwijs.

De medezeggenschapsraad ontvangt jaarlijks het (financiële) jaarverslag van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag heeft de individuele ouders inzicht gegeven in de besteding van de extra bijdrage. Over het schooljaar 2011-2012 heeft het bevoegd gezag klagers een overzicht verstrekt van de uitgaven voor de extra activiteiten én van de inkomsten aan extra ouderbijdragen. Over de extra bijdrage zal het bevoegd gezag in het schooljaar 2012-2013 op dezelfde wijze informatie geven als in het schooljaar 2011-2012.

De Commissie ziet de klacht tegen deze achtergrond.

De Commissie overweegt dat de klacht van klagster op vier afzonderlijke onderdelen kan worden teruggevoerd, te weten:

- het vragen van een geldelijke bijdrage;
- uitsluiting van deelname aan extra activiteiten;

- passend onderwijs aanbieden;
- rekening en verantwoording afleggen.

De Commissie behandelt de klacht per onderdeel.

Het vragen van een geldelijke bijdrage

Klagers hebben aangevoerd dat de school zich niet gehouden heeft aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de vrijwillige ouderbijdrage. Het betreft het bepaalde in artikel 13, eerste lid, aanhef en onder e, in samenhang met het bepaalde in artikel 40, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs.

Uit de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting leidt de Commissie af dat klagers hun grieven ter zake deels baseren op de teksten van artikel 13, eerste lid, aanhef en onder e, en van artikel 40, eerste lid, van de WPO, zoals deze golden tot 1 juli 2012. Voor zover de grieven van klagers gebaseerd zijn op de 'oude' teksten van de WPO laat de Commissie deze hier verder buiten beschouwing.

Met ingang van 1 juli 2012 is in artikel 13, eerste lid, aanhef en onder e, van de WPO geregeld dat de schoolgids voor ouders in elk geval informatie bevat over de geldelijke bijdrage, bedoeld in artikel 40, eerste lid, waarbij wordt vermeld dat deze vrijwillig is, en is in artikel 40, eerste lid, van de WPO geregeld dat de toelating tot de school niet afhankelijk mag worden gesteld van een geldelijke bijdrage van de ouders.

De Commissie is gebleken dat klagers de ouderbijdrage van € 500,-- bij de toelating van L tot het A Onderwijs in 2010 geheel vrijwillig betaald hebben en dat het bevoegd gezag klagers niet verplicht heeft de jaarlijkse bijdrage van € 500,-- te betalen toen zij te kennen gaven deze voor de schooljaren 2011-2012 en 2012-2013 niet meer te willen voldoen.

De Commissie stelt vast dat het bevoegd gezag heeft nagelaten om in de schoolgids informatie op te nemen over de vrijwilligheid en de hoogte van de ouderbijdrage voor deelname aan het A Onderwijs. Het bevoegd gezag heeft naar voren gebracht dit verzuim te hebben hersteld door de ontbrekende informatie in een brief gericht aan alle ouders bekend te maken. In de bewuste brief heeft het bevoegd gezag bovendien de bestemming van de ouderbijdrage aangegeven. Het bevoegd gezag heeft verklaard dat de informatie over de vrijwilligheid en de hoogte van de bijdrage voortaan wordt opgenomen in de schoolgids.

Gelet op voorgaande is de Commissie van oordeel dat het bevoegd gezag gerechtigd is de geldelijke bijdrage van € 500,-- voor deelname aan het A Onderwijs aan klagers te vragen en dat het bevoegd gezag ook overigens niet in strijd heeft gehandeld met de wet, zodat de grieven van klagers ter zake geen doel treffen.

De Commissie verklaart dit klachtonderdeel mitsdien ongegrond.

Uitsluiting van deelname aan extra activiteiten

Het bevoegd gezag heeft in het midden gebracht dat de geldelijke bijdrage aan ouders gevraagd wordt ter bekostiging van de extra activiteiten die niet tot het reguliere lesprogramma behoren.

De Commissie overweegt dat het niet betalen door ouders van een dergelijke bijdrage meebrengt dat een school in beginsel gerechtigd is te besluiten de leerling niet te laten deelnemen aan de extra activiteiten. En voorts dat op een school dan wel de verplichting rust zorg te dragen voor passend vervangend onderwijs tijdens de extra activiteiten.

De Commissie is van oordeel dat basisschool S in de omstandigheden waarvan sprake is geweest L heeft mogen uitsluiten van deelname aan de extra activiteiten. En voorts dat daaraan niet kan afdoen dat de kosten van enkele van deze activiteiten feitelijk lager zijn doordat hierin componenten zitten die min of meer 'gratis' zijn, nu het gaat om de kosten van een totaalpakket.

Voor wat betreft de wijze waarop L enkele malen is uitgesloten van deelname aan

de extra activiteiten wil de Commissie hier niet onvermeld laten dat dit uit een oogpunt van rechtszekerheid zorgvuldiger had gekund als dat op basis van een door de school bepaald en vroegtijdig aan de ouders kenbaar gemaakt uitvoeringsbeleid had plaatsgevonden. De Commissie acht echter geen termen aanwezig om aan het ontbreken van een dergelijke beleid in haar advies consequenties te verbinden.

Weshalve de Commissie dit klachtonderdeel ongegrond verklaart.

Passend onderwijs aanbieden

Klagers hebben gesteld dat Het Kompas L passend onderwijs ontnemt door hem uit te sluiten van deelname aan wezenlijke onderdelen van het A-Onderwijs en door na te laten hem in de plaats daarvan een geschikt alternatief lesprogramma aan te bieden. Klagers hebben zich daardoor genoodzaakt gezien L op bepaalde momenten thuis te houden.

Het bevoegd gezag heeft de stelling van klagers uitvoerig gemotiveerd weersproken. Het Kompas heeft met voorbeelden onderbouwd dat de school L ter vervanging van de extra activiteiten op zijn niveau onderwijs geeft.

Voor de Commissie is bij gebrek aan eenduidigheid in de verklaringen niet komen vast te staan dat aangeklaagden L passend onderwijs hebben ontnomen en dat zij hebben nagelaten hem een geschikt alternatief lesprogramma aan te bieden.

De toelichtingen ter zitting geven de Commissie evenmin reden om aan te nemen dat aangeklaagden hebben verzuimd L passend onderwijs aan te bieden.

De commissie verklaart dit klachtonderdeel daarom ongegrond.

Rekening en verantwoording afleggen

Klagers hebben gesteld dat zij het bevoegd gezag hebben gevraagd om een onderbouwing van de uitgaven voor de extra activiteiten, onder overlegging van rekeningen en kwitanties. En voorts dat zij al maanden aan het bevoegd gezag hebben gevraagd om rekening en verantwoording af te leggen over de besteding van de extra ouderbijdragen voor het A-Onderwijs.

Het bevoegd gezag heeft daartegen ingebracht dat de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad van het bevoegd gezag jaarlijks het (financiële) jaarverslag ontvangt en gevraagd en ongevraagd alle inlichtingen ontvangt die nodig zijn. Klagers hebben van het bevoegd gezag een overzicht ontvangen van de uitgaven voor de extra activiteiten én van de inkomsten aan ouderbijdragen. In dat overzicht kunnen gedurende het jaar wijzigingen worden aangebracht als de werkelijke kosten van de activiteiten hoger of lager uitvallen.

Gelet op een en ander is de Commissie van oordeel dat het bevoegd gezag in dit kader rekening en verantwoording dient af te leggen aan de medezeggenschapsraad, en ten opzichte van de individuele ouders redelijkerwijs heeft kunnen volstaan met het door het bevoegd gezag gegeven inzicht in de besteding van de extra bijdrage en het aan klagers verstrekken van een overzicht van de uitgaven voor de extra activiteiten én van de inkomsten aan extra ouderbijdragen.

De Commissie verklaart dit klachtonderdeel daarom ongegrond.

Aanbevelingen

Aan de Commissie is gebleken dat het bevoegd gezag in de opstartfase van het A-Onderwijs de oudergeleding van de medezeggenschapsraad niet op de in de wet voorgeschreven wijze heeft geïnformeerd en geraadpleegd.

De Commissie beveelt het bevoegd gezag aan elk te nemen besluit met betrekking tot de vaststelling of wijziging van de hoogte en de vaststelling of wijziging van de bestemming van de middelen die van de ouders worden gevraagd, zonder dat daartoe een wettelijke verplichting bestaat, op grond van het bepaalde in artikel in

artikel 13, aanhef en onder c, van de Wet medezeggenschap op scholen vooraf ter instemming voor te leggen aan het ouderdeel van de medezeggenschapsraad.